
København, 10. marts 2020

Kære medlemmer af Retsudvalget

BT har gennem et stykke tid bragt nogle artikler om dommers bibeskæftigelse. Forud for disse har avisen bragt en række artikler om konkrete sager, der af forskellige grunde har været (alt for) længe under vejs i retssystemet.

BT drager en lige linje mellem dommers bibeskæftigelse og de stigende sagsbehandlingstider ved domstolene. Påstanden lyder: Når dommerne bruger deres tid på bibeskæftigelse i stedet for at passe deres sager, er det da klart, at sagsbehandlingstiderne er alt for lange. Det lyder indlysende og konklusionen er voldsomt besnærende, men der er ingen sammenhæng mellem de to ting.

Jeg kan læse af artiklerne, at en nogle af jer vil kontakte ministeren, og at I på baggrund af artiklerne kræver ”handling”.

Jeg skal være den første til at beklage, at en kollega har sat sig groft ud over alle regler og tjent det dobbelte i bibeskæftigelse af, hvad vedkommende må. Der er sket modregning i den fremtidige bibeskæftigelse, hvilket vist ikke fremgår af artiklerne, men det ændrer ikke på, at systemet har svigtet. Jeg skal også beklage, at en kollega i 5 år har haft bibeskæftigelse uden den formelle tilladelse fra Bibeskæftigelsesnævnet. Det er kort sagt noget rod.

Det er nogle kedelige historier, men de tegner et helt forkert og forvrænget billede af virkeligheden. For sandheden er, at de mange dommere, der har bibeskæftigelse i bl.a. nævn og råd, alle holder sig inden for de regler, herunder det indtægtsloft, som Folketinget har bestemt, og at samfundet ville være ilde kørende uden denne bibeskæftigelse.

Inden man forlanger et indgreb, bør grundlaget være i orden. Som formand for de danske dommere synes jeg, at er det min pligt at oplyse sagen ordentligt.

Som den eneste gruppe i dette samfund – og jeg understreger – den eneste – skal dommerne efter loven indberette enhver bibeskæftigelse, og der er sat et loft over, hvor meget den enkelte dommer må tjene ved siden af sin faste dommergerning. Disse regler påses nøje af den enkelte retspræsident, der sammen med den pågældende dommer årligt indberetter omfanget af bibeskæftigelse til Bibeskæftigelsesnævnet. Det er regler, Folketinget vedtog i 2006.

Danske dommere bijobbede i 2018 – vi har endnu ikke 2019 tallene – for godt 58 millioner kroner. Det fremgår af Bibeskæftigelsesnævnets årsberetning for 2018, som er frit tilgængelig.

Halvdelen af landets 225 byretsdommere har ikke bibeskæftigelse. Gennemsnitsindtægten for de, der har bibeskæftigelse, er godt 140.000 kr. 13 ud af 97 landsdommere har ikke bibeskæftigelse, og gennemsnitsindtægten for landsdommere med biindtægt er godt 300.000 kr. Ud af de 58 millioner udgjorde det, man populært kalder ”formand for nævn og råd” 48 millioner kr. Det er altså arbejde, som Folketinget ved lov har bestemt, skal udføres af en dommer.

Uanset om man synes tallet for bibeskæftigelse er for høj eller ej, vil jeg gerne understrege, at bibeskæftigelsen ikke går ud over produktiviteten ved de danske domstole, således forstået, at der kunne gennemføres flere sager, hvis dommerne ikke havde bijob.

Produktiviteten ved de danske domstole har trods årlige besparelser aldrig været højere end nu. Byretterne har de sidste fem år produceret langt flere sager end tidligere, og landsretterne behandlet også flere sager end før. Danske dommere går i retten 4 dage om ugen, hvilket er nordisk rekord i såkaldt konfrontationstid, og produktiviteten pr. dommer er langt højere i Danmark end i Norge og betydeligt højere end i Sverige og Finland. Der kan ikke presses flere sager ind på, hvad man ville kalde en sædvanlig arbejdsdag og i en sædvanlig arbejdsuge gældende for det danske arbejdsmarked. Det er desværre rigtigt, at sagsbunkerne for tiden vokser ved byretterne, men det skyldes ikke, at dommerne er fraværende i deres bijob, men bl.a. at byretterne de senere år har fået ekstraordinært store og komplicerede domsmandssager med flere tiltalte. Danske domstole er i det hele taget blandt de billigste og mest effektive i Europa.

Retspræsidenterne skal påse, at den enkelte dommers bibeskæftigelse ikke går ud over produktiviteten – eller kvaliteten af sagerne. Jeg ved, at det er en opgave alle retspræsidenterne tager meget alvorligt.

Dommerne udfører deres bibeskæftigelse i fritiden, det vil sige i aftentimerne og i weekender og i ferier. En række nævnsmøder afvikles naturligvis af hensyn til parter og andre nævnsmedlemmer på den berammelsesfri dag, men det har blot den konsekvens, at dommeren må forberede og afslutte sine almindelige sager på andre tidspunkter.

I 2006 indførte Folketinget et loft over indtjeningen i bijobs. Hvis man yderligere begrænser eller helt afskaffer bibeskæftigelse, skal man gøre sig konsekvenserne klare.

80 % af indtægterne fra bibeskæftigelse stammer fra nævn eller råd. Det vil sige en situation, hvor Folketinget ved lov har bestemt, at formandsposten skal bestrides af en dommer. Hvis man afskaffer muligheden for ved siden af det faste dommerhverv at være formand for et råd eller nævn, skal opgaven varetages på anden vis. Hvis det skal være en del af dommerarbejdet – og dermed udføres i arbejdstiden, går det ud over dommerens faste arbejde og dermed berammelsestiden. Hvis berammelsestiden skal opretholdes i en sådan situation, må der derfor ansættes et betydeligt antal flere dommere. Et eksempel på at man lod en bibeskæftigelse blive en del af den sædvanlige dommergerning havde man i begyndelsen af 1980'erne, hvor man lod hvervet som dommer i de kommunale børne-ungeudvalg blive en fast bestanddel af byretsdommernes arbejde som dommer. Det medførte dengang et betydeligt antal ekstra dommerstillinger! Det kræver ikke megen fantasi at forestille sig, hvad konsekvenserne vil være, hvis man skulle erstatte de dommertimer, der ligger bag tallene for nævn og råd med faste dommerstillinger. Færre en 50 ekstra dommerstillinger tror jeg ikke kunne gøre det. Jeg tror med andre ord, at man må konkludere, at vi med dommerne i vores nævn og råd, som reglerne er i dag, får varetaget en række væsentlige opgaver på en overordentlig hensigtsmæssig – og billig måde.

Dommernes samlede honorar for voldgift var i 2018 godt 10 millioner kroner. Det er igen en smagssag, om man synes, at dette tal er højt. Jeg kan også her forsikre, at arbejdet er udført i de pågældendes fritid. I adskillige kontrakter har parterne indført en klausul om voldgift, men ofte ingen betingelse om, at formanden skal være dommer. Parterne kunne altså strengt taget vælge en advokat i stedet. Derfor kunne man vælge at anskue det hele lidt anderledes og i stedet være lidt stolt over, at danske dommere nyder så bred tillid i erhvervslivets øjne.

Jeg er ked af, at denne ”bibeskæftigelsessnak” falder sammen med, at vi seriøst drøfter domstolenes ressourcer. Jeg håber, jeg med denne gennemgang af vores bibeskæftigelse har gjort det klart, at der ingen sammenhæng er mellem bibeskæftigelsen og produktiviteten ved domstolene. Ellers uddyber jeg gerne over for udvalget.

Ministeren Jeg har fået et omtrent enslydende brev.

Med venlig hilsen

Mikael Sjöberg

Formand for Dommerforeningen